

Akcia: Grič
Lokalita: Vtáčnik

Parametre trasy:

- A** Prevýšenie: 928 m
Dĺžka trasy: 20,3 km
Čas bez prestávok: 6:15 hod.
- B** Prevýšenie: 496 m
Dĺžka trasy: 12,2 km
Čas bez prestávok: 3:45 hod.

Zdroje:
trasa, časy: mapy.hiking.sk

Dátum: 19.5.2018

☎ Tiesňové volanie:
112

Handlová

(nem. Krickerhau, maď. Nyitrabánya)
Handlová vznikla zakladajúcou listinou kráľa Ľudovíta I. zo dňa 8. marca 1376, v ktorej dovolil osadníkovi Henrichovi Krickerovi (Chriker) založiť na mieste zvanom Krásny Les (Sperdeo Vít) stálu osadu. Spolu s Krickerom prišlo z Kremnice asi 200 nemeckých rodín. Podľa zakladateľovho mena sa v nemčine Handlová dodnes nazýva Krickerhau alebo Krikerhau.

Je to príklad šoltýskej kolonizácie typickej pre oblasť Hornej Nitry, kde sa usídlilo nemecké hovoriace obyvateľstvo označované neskôr ako karpatskí Nemci.

Obec získala v roku 1839 od cisára Ferdinanda I. mestské práva a právo organizovať štyri jarmoky v roku. Prvé záznamy o výskyte uhlia v oblasti pochádzajú z roku 1784. S jeho priemyselnou ťažbou sa začalo až tesne pred prvou svetovou vojnou.

11. decembra 1960 sa začal na juhovýchodnom okraji mesta vyvíjať katastrofický zosuv, ktorý do 30. mája 1961 postupne zničil 150 domov, poškodil 2 km úsek cesty, vodovod a elektrické vedenie.

Ťažiskom priemyslu v Handlovej je hlbinná ťažba hnedého uhlia. Jej prvopočiatky siahajú k počiatku 20. storočia, kedy sa o ložiská hnedého uhlia (lignit) zaujímal aj gróf Pálfi. Baňa vznikla v roku 1906 a následný začiatok priemyselnej ťažby uhlia sa datuje do roku 1909. V súvislosti s rozvojom banskej činnosti začínajú okolo hlavnej štólne vyrastať potrebné objekty (triedič uhlia, šatne, kúpeľne, správna budova, ...) a aj banícka kolónia s typizovanými stavbami na ubytovanie baníkov a ich rodín. Medzi dominantné stavby priamo či nepriamo súvisiace s banskou činnosťou patrila aj lanovka na odvoz hlušiny a popolčeka, rovnako ako aj sústava komínov z príľahlej elektrárne.

V areáli Bane Handlová bola už v roku 1911 vybudovaná tepelná elektráreň slúžiaca prioritne

pre zásobovanie samotnej bane elektrickou energiou a technologickou parou. Postupným vývojom a rozširovaním bola až do roku 1953 (do otvorenia elektrárne v Novákoch) s výkonom 35 MW najväčšou a najmodernejšou tepelnou elektrárnou na Slovensku. Po požiari chladiacej veže v roku 1982 bola výroba elektrickej energie ukončená a tepláreň produkovala už len technologickú paru a (od roku 1970) teplo pre mesto Handlová. Významným bol aj rok 1987, kedy bol do prevádzky uvedený nový, 115 m vysoký komín spolu s novou výkonnou technológiou na odľučovanie popolčeka, čím sa mestu a jeho okoliu výrazne uľavilo od najväčšieho zdroja znečistenia.

Vtáčnik

Vtáčnik predstavuje typické vulkanické pohorie tvorené andezitom. Vývoj v pohorí Vtáčnik je užko spätý s vývojom v Kremnických vrchoch. Vulkanická aktivita na strednom Slovensku trvala od spodného badenu po panón (16,5 – 8,5 miliónov rokov). Kremnické vrchy a Vtáčnik majú komplikovaný stavbu zloženú z viacerých štruktúrnych jednotiek.

Spodnú štruktúru etáž v Kremnických vrchoch predstavujú reliktové badenského stratovulkánu v spodnom a strednom badene táto oblasť zasahovala do oblasti Vtáčnika a Hornonitrianskej kotliny. Do tohto priestoru zasahoval aj okraj distálnej vulkanickej zóny štiavnického stratovulkánu. V riečnom prostredí sa ukladali vrstvy polymiktných zlepcov s pieskovecami a pokračujúca subsidencia umožnila vznik jazerno-močiarneho prostredia. Tu došlo k vzniku uhoľných slojov ako sú Handlová a Nováky, ktoré sú badenského veku.

Veľký Grič

(971,5 m n. m.)
je výrazný bralnatý vrchol v pohorí Vtáčnik. Nachádza sa v severovýchodnej časti pohoria,

nad mestom Handlová.

Dominantu okolia pokrýva zmiešaný les, no samotný vrchol ponúka výhľad na severný a východný smer. Pokým západné a južné svahy klesajú len mierne, severná a východná strana prudko klesá skalnatým zrázom.

Východná stena Veľkého Griču ponúka atraktívnu, aj keď bohužiaľ málo známu možnosť výstupu na vrchol zabezpečeným chodníkom na štýl vysokotatranských chodníkov. Samotný zabezpečený chodník je celý zaistený reťazami. Služi len zdatnejším turistom, alebo horelcom a určite každého milo prekvapí svojim vysokohorským charakterom. Prvých zhruba 100 m stúpa prudko kolmo hore východnou stenou v jej pravej časti, aby vzápätí traverzom zamieril vľavo smerom k Chrámovému štítu. S týmto chodníkom naozaj nemôžu súperiť ani niektoré zabezpečené chodníky z vysokohorských terénov.

Z vrcholu je polkruhový výhľad od Veľkej Fatry po Štiavnické vrchy, z priesekov aj na Strážovské vrchy a M. Fatru. Možno vidieť vrcholy od Žiaru (845 m n. m.) na juhu až po Tlstú (1414 m n. m.) vzdialenú 31 km. Z hrebienka medzi touto plošinkou a najvyšším bodom vidno panorámu od Krížnej (1575 m n. m.) až po Vyšehrad (830 m n. m.).

Malý Grič

(876,4 m n. m.)
je výrazný, sčasti bralnatý vrchol v pohorí Vtáčnik. Nachádza sa v severovýchodnej časti pohoria, nad mestom Handlová. Vrchol Malého Griču tvorí skalnatý kužel, takže výhľady z neho sú ničím nerušené. Je tam osadená aj oceľová doska s vytepanou rozľadovou ružicou, ktorá pomôže zorientovať sa v okolitých pohoriach a vrcholoch.

Zdroje: wikipedia, hkprometeus.sk